

**Уманський національний університет садівництва
факультет агрономії
кафедра рослинництва**

Назва курсу	Основи кормовиробництва
Викладачі	Сергій Рогальський
Профайл викладачів	https://crops.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobotniki/rogalskiy-sergey-vladyslavovych.html
Контактний тел.	(04744) 3-20-76
E-mail:	rogalskiysergey62@gmail.com
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=276
Консультації	Щочетверга з 14.00. по 16.00 в аудиторії № 70 в корпусі №1

1. Анотація до курсу

«Основи кормовиробництва» як наукова і навчальна дисципліна має на меті сформувати у студентів розуміння цілісності та незмінності агротехнологій, чітко визначеної і науково-обґрунтованої системи взаємопов'язаних елементів, які виконують відповідні функції і завдання, направлені на підвищення продуктивності культур.

Мета та цілі курсу

Мета курсу (інтегральна компетентність) Здатність розв'язувати складні фахові задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів «Програмування врожаю», як науки і характеризується комплексністю та відповідністю зональних умов.

Цілі курсу (програмні компетентності):

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях..

ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ФК 3. Знання та розуміння основних біологічних і агротехнологічних концепцій, правил і теорій, пов'язаних з вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин.

ФК 4. Уміння застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів сільськогосподарських рослин для розв'язання виробничих технологічних задач.

ФК 6. Уміння застосування методів статистичної обробки дослідних даних, пов'язаних з технологічними та селекційними процесами в агрономії.

ФК 7. Уміння науково-обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин, з урахуванням їхніх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище

3. Формат курсу

Основним форматом курсу є очний з використанням індивідуальної форми навчання.

В рамках вивчення дисципліни «Кормовиробництво та лувівництво» передбачено проведення:

1. Лекцій. За структурою заплановані лекції можливо поділити на вступні, тематичні, оглядові,. Для проведення лекцій планується використання мультимедійного комплексу для наочного відображення представленого матеріалу;

2. Лабраторні заняття: Методологія, теорія і практика, склад, структура і функції сучасного кормовиробництва та лувівництва. Природний абіотичний та біотичний потенціал технологій заготівлі кормів та їх раціональне використання

3. Самостійна робота студентів буде проводитися з використанням різноманітних дидактичних методів навчання.

2. Результати навчання

1.– 2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.

2.– 4. Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі агрономії.

3.– 7. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин в обсязі, необхідному для освоєння фундаментальних та професійних дисциплін.

4.– 8. Володіти статистичними методами опрацювання даних в агрономії.

5.– 11. Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов.

6.– 13. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції та відповідно до діючих вимог.

3. Обсяг курсу

Вид заняття	лекції	лабораторні заняття	самостійна робота
К-сть годин	24	24	42

4. Ознаки курсу

Рік викладання	семестр	спеціальність	Курс, (рік навчання)	Нормативний\вибірковий
2024	2	агрономія	2	в

5. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Специфічні вимоги, які студент повинен врахувати відсутні

6. Політики курсу

Під час підготовки до практичних занять, проведення контрольних заходів, студенти повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Кодексу доброчесності Уманського НУС.

9. Схема курсу

Тиж. / дата / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) / Формат	Матеріали	Література/ресурси в інтернеті	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тиж. 1. 29 січня -2 лютого 2 акад. год.	Тема 1. Вступ до кормовиробництва. Біологічні особливості кормових рослин.	Лекція	Презентація	1, 3, 5, 6, 8	Передивитись презентацію, 2 год		

Тиж. 2. 5-9 лютого 2 акад. год.	Тема 2. Оцінка якості кормів. Кормова площа.	Лекція	Презентація	1, 3, 5, 6, 8	Передивитись презентацію, 2 год		
Тиж. 2. 5 - 9 лютого 2 акад. год	Тема 1. Однорічні злакові кормові культури. Жито. Тритикале. Пшениця. Овес. Ячмінь. Сорго. Суданська трава. Соняшник. Кукурудза.	Лабораторне заняття (індивідуальна та групова робота)	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки, снопові зразки, зразки насіння, робочий зошит	1,3,4,18,21	- Опитування по питаннях лабораторного заняття у вигляді бліцопитування; - вирішення тестових завдань по темі; - групове обговорення питань лабораторного заняття.		
Тиж. 3. 12 – 16 лютого 2 акад. год.	Тема 3. Meadow fodder production (Лучне кормовиробництво).	Лекція		1, 3, 5, 6, 8	Прослухати лекцію 2 год		
Тиж. 3. 12 – 16 лютого 2 акад. год	Тема 2. Однорічні бобові кормові культури Горох. Соя. Кормовий люпин. Кормові боби. Вика яра. Вика озима. Чина посівна.	Лабораторне заняття (індивідуальна та групова робота)	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки, снопові зразки, зразки насіння, робочий зошит	1,3,4,18,21	- Опитування по питаннях лабораторного заняття у вигляді бліцопитування; - вирішення тестових завдань по темі; - групове обговорення питань лабораторного заняття.		
Тиж. 4. 19 – 23 лютого 2 акад. год.	Тема 4. Improvement of natural fodder lands. (Поліпшення природних кормових угідь).	Лекція	Презентація	1, 3, 5, 6, 8	Передивитись презентацію, 2 год		

Тиж. 4. 19 – 23 лютого 2 акад. год	Тема 3. Багаторічні бобові кормові культури. Буркун білий. Конюшина біла. Конюшина гібридна, або рожева. Конюшина лучна, або червона. Люцерна посівна, або синя. Лядвенець рогатий. Еспарцет виколистий, або посівний. Еспарцет закавказький. Еспарцет піщаний.	Лабораторне заняття (індивідуальна та групова робота)	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки, снопові зразки, зразки насіння, робочий зошит	1,3,4,18,21	- Опитування по питаннях лабораторного заняття у вигляді бліцопитування; - вирішення тестових завдань по темі; - групове обговорення питань лабораторного заняття.		
Тиж. 5. 26 - 29 лютого 2 акад. год.	Тема 5. Створення і використання культурних пасовищ і сіножатей.	Лекція	Презентація	1, 3, 5, 6, 8	Передивитись презентацію, 2 год		
Тиж. 6. 04 - 08 березня 2 акад. год.	Тема 6. Польове кормовиробництво. Конвеєрне виробництво кормів.	Лекція		1, 3, 5, 6, 8	Прослухати лекцію 2 год		
Тиж. 6. 04 - 08 березня 4 акад. год	Тема 4. Багаторічні злакові комові культури. Бекманія звичайна. Грястиця збірна. Житняк гребінчастий, або широколистий. Житняк пустельний вузьколистий. Канарник очеретяний. Костриця лучна. Костриця очеретяна. Костриця червона. Лисохвіст лучний. Лисохвіст тростинний, або здутий. Мітлиця гігантська. Пирій безкореневищний. Пирій сизий. Пажитниця багаторічна, або райграс англійський. Пажитниця багатоквітова, райграс італійський або багатоукісний. Райграс високий. Стоколос безостий. Тонконіг болотний. Тонконіг лучний. Тимофіївка лучна	Лабораторне заняття (індивідуальна та групова робота)	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки, снопові зразки, зразки насіння, робочий зошит	1,3,4,18,21	- Опитування по питаннях лабораторного заняття у вигляді бліцопитування; - вирішення тестових завдань по темі; - групове обговорення питань лабораторного заняття.		
Тиж. 7. 11 – 15 березня 2 акад. год.	Тема 7. Технології вирощування бобових, злакових та хрестоцвітих культур.	Лекція	Презентація	1, 3, 5, 6, 8	Передивитись презентацію, 2 год		

Тиж. 8. 18 – 22 березня 2 акад. год.	Тема 8. Технології вирощування кормових коренеплодів, бульбоплодів та баштанних культур.	Лекція	Презентація	1, 3, 5, 6, 8	Передивитись презентацію, 2 год		
Тиж. 8. 18 – 22 березня 2 акад. год	Тема 5-6. Коренеплодні кормові культури. Кормові буряки. Цукрові буряки. Морква. Турнепс. Бруква кормова. Картопля, гарбузи.	Лабораторне заняття (індивідуальна та групова робота)	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки, зразки насіння, робочий зошит	1,3,4,8,18,21	- Опитування по питаннях лабораторного заняття у вигляді бліцопитування; - вирішення тестових завдань по темі; - групове обговорення питань лабораторного заняття.		
Тиж. 9. 26-29 березня 2 акад. год.	Тема 9. Технології заготівлі сіна, сінажу і силосу	Лекція		1, 3, 5, 6, 8	Прослухати лекцію 2 год		
Тиж. 9. 26-29 березня 2 акад. год	Тема 7. Капустяні кормові культури. Суріпиця озима. Перко. Ріпак озимий. Ріпак ярий. Редька олійна. Гірчиця біла. Кормова капуста.	Лабораторне заняття (індивідуальна та групова робота)	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки, зразки насіння, робочий зошит	1,3,4,18,21	- Опитування по питаннях лабораторного заняття у вигляді бліцопитування; - вирішення тестових завдань по темі; - групове обговорення питань лабораторного заняття.		
Тиж. 10. я 2 акад. год.	Тема 10. Технології заготівлі силосу 1 - 5 квітн	Лекція	Презентація	1, 3, 5, 6, 8	Передивитись презентацію, 2 год		
Тиж. 10. 1 – 5 квітня 2 акад. год.	Тема 8. Малопоширені кормові культури. Топінамбур. Мальва. Щавель кормовий. Козлятник східний. Фацелія. Рапонтник сафлоровидний. Борщівник Сосновського.	Лабораторне заняття (індивідуальна та групова робота)	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки, снопіві зразки, зразки насіння, робочий зошит	1,3,4,18,21	- Опитування по питаннях лабораторного заняття у вигляді бліцопитування; - вирішення тестових завдань по темі; - групове обговорення питань лабораторного заняття.		

Тиж.11. 8 – 12 квітня 2 акад. год.	Тема 11. Технології заготівлі кормів штучного сушіння.	Лекція		1, 3, 5, 6, 8	Прослухати лекцію 2 год		
Тиж.11. 8 – 12 квітня 4 акад. год.	Тема 9. Розрахунок потреби зелених кормів. Зелений конвеєр.	Лабораторне заняття (індивідуальна та групова робота)	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки, робочий зошит	1,3,4,10,18, 19, 21	- Опитування по питаннях лабораторного заняття у вигляді бліцопитування; - опрацювання індивідуальних завдань по схемі конвеєру; - вирішення тестових завдань по темі; - групове обговорення питань лабораторного заняття.		
Тиж.12. 15 – 19 квітня 2 акад. год.	Тема 12. Насінництво кормових культур.	Лекція		1, 3, 5, 6, 8	Прослухати лекцію 2 год		
Тиж.15. 15 – 19 квітня 2 акад. год	Тема 10. Технології заготівлі сіна, сінажу, силосу, кормів штучного сушіння. . Хімічне консервування кормів	Лабораторне заняття (індивідуальна та групова робота)	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки, робочий зошит	1,3,4,10,13, 14,18, 19, 21	- Опитування по питаннях лабораторного заняття у вигляді бліцопитування; - опрацювання індивідуальних завдань по схемі конвеєру; - вирішення тестових завдань по темі; - групове обговорення питань лабораторного заняття.		

10. Система оцінювання та вимоги

Поточний контроль.

Максимальна сума балів поточного контролю – 100.

Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

1. Систематичність та активність роботи на практичних заняттях;
2. Виконання індивідуальних завдань.

(1) При контролі систематичності та активності роботи на практичних заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах; активність при обговоренні питань, що винесені, правильність написання письмового модульного; результати бліцопитування.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Види робіт і сума балів за них:

– усне опитування на заняттях – 80; – модульний контроль – 20;

Поточне опитування та самостійна робота											Залік	
M ₁					M ₂							
T ₁	T ₂	T ₃	T ₄	T ₅	MK ₁	T ₆	T ₇	T ₈	T ₉	T ₁₀	MK ₂	100
8	8	8	8	8	10	8	8	8	8	8	10	

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль з дисципліни «Основи програмування врожаїв» може здійснюється у формі заліку.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Рекомендована література

1. Зінченко О. І., Демидась Г.І., Січкара А.О. Кормовиробництво: Навчальне видання. 3-є вид., доп. і перероб. В.: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. 516 с.
2. Heuzé V., Tran G., Edouard N., Lebas F. Maize silage. Feedipedia, a programme by INRA, CIRAD, AFZ and FAO. <https://www.feedipedia.org/node/13883> Last updated on June 22, 2017. С 87.
3. Heuzé, V., Tran G., Edouard N., Lebas F. "Maize green forage". Feedipedia. INRA, CIRAD, AFZ and FAO, 2017. С 38.

4. Pennsylvania State University agricultural extension service, Corn Silage Production and Management. Agronomy Facts No. 18, retrieved, 2016. С. 24.
5. Петриченко В.Ф., Корнійчук О.В., Задорожна І.С. Становлення та розвиток кормовиробництва в Україні. Вісник аграрної науки. 2018. №11(788). С. 54–62.
6. Петриченко В.Ф., Гетман Н.Я., Циганський В.І. Люцерна посівна як стабілізуючий чинник інтенсифікації кормовиробництва. Вісник аграрної науки. 2018. №10. С. 19–26.
7. Петриченко В.Ф., Корнійчук О.В., Векленко Ю.А. Сталий розвиток лукопасовищного кормовиробництва в умовах змін клімату. Вісник аграрної науки. 2018. №6. С. 25–32.
8. Петриченко В.Ф., Корнійчук О.В. Стратегії інноваційного розвитку кормовиробництва України в умовах сучасних викликів. Вісник аграрної науки. 2018. №1. С. 11–17.
9. Петриченко В.Ф., Гетман Н.Я. Фактори підвищення продуктивності агрофітоценозів багаторічних бобових трав в умовах Лісостепу Правобережного. Корми і кормовиробництво. 2017. Вип. 84. С. 3–10.
10. Петриченко В.Ф., Лихочвор В.В. Рослинництво. Нові технології вирощування польових культур: підручник. 5-те вид., виправ., доповн. Львів: НВФ «Українські технології», 2020. 806 с.
11. Петриченко В.Ф., Лихочвор В.В. Рослинництво. Технології вирощування сільськогосподарських культур: навч. посібн. 4-те вид., виправ., доповн. Львів: НВФ «Українські технології», 2014. 1040 с.
12. Vyshnevskya L.V., Sichkar A.O., Rogalskyi S.V., Kravchenko V.S. REALIZATION OF GENETIC POTENTIAL OF HYBRIDS OF BEET SACCHARINE IS IN THE CONDITIONS OF RIGHT-BANK FOREST-STEPPE OF UKRAINE. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. Умань, 2019. Вип. 94. Ч. 1: Сільськогосподарські науки. С. 127–134.
13. Вишневська Л.В., Господаренко Г.М., Полторецький С.П., Яценко А.О., Любич В.В., Рогальський С.В., Кравченко В.С., Третякова С.О., Січкара А.О. Родючість ґрунту і продуктивність буряку цукрового: монографія. за ред. Г.М. Господаренка, С.П. Полторецького. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2020. 178 с.
14. Вишневська Л.В., Січкара А.О., Рогальський С.В., Кравченко В.С. Строк сівби та попередник – фактор сортової технології вирощування пшениці ярої у південній частині Лісостепу Правобережного. *Науковий журнал (Science Index)*. Київ, 2016. №11(32). С. 47–56.
15. Зінченко О.І., Січкара А.О., Рогальський С.В., Вишневська Л.В., Кононенко Л.М. Ріст рослин і врожайність сортів сої в південному Лісостепу України. *Вісник ЖНАЕУ*. 2016. №2. (56), Т.1. С. 119–126.
16. Рогальський С.В., Січкара А.О., Вишневська Л.В., Кравченко В.С., Гончар В.В. Продуктивність гібридів кукурудзи за різної густоти стояння рослин в південній частині Правобережного Лісостепу. Мат. V Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасної агрономічної науки», 15 листопада 2017 р. Київ: Видавництво «Основа». С. 102–103.

12. Інформаційні ресурси

1. www.agroua.net
2. www.minagro.kiev.ua
3. www.uga-port.org.ua